

การพัฒนาศักยภาพนวัตกรรมสังคมผ่านนวัตกรรมอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ตามแนวทาง M.I.C.โมเดล

Developing Social Innovators' Potential through Identity-Driven Innovation of Phuket Rajabhat University Using the M.I.C. Model.

อภิธาร ชูคำ^{1*} นันทวัฒน์ หะหวา¹ อภิชาติ เมฆพันธ์¹ ธัญชนก ช่วยชนะ¹ อนูวัฒน์ นาควิจิตร¹ วัลลภา อินทรพงศ์¹ สมพร รุจิกิตติ
อังศุธร¹ ลลิตา ภาคเมธาวิ¹ และ พรรณวดี ขำจริง¹
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

Apithan chookam^{1*} Nantawat Hawa¹ Anuwat Nakvijit¹ Apichat Maektun¹ Thanchanok Chuaychana¹ Wanlapa
Intarong¹ Somporn Rujikittioangsuthon¹ Lalida Pakamaetavee¹ and Panwadee Khumjing¹

¹Faculty of Education , Phuket Rajabhat University

E-mail: s6611149109@pkru.ac.th^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาศักยภาพนวัตกรรมสังคมผ่านนวัตกรรมอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยประยุกต์ใช้ M.I.C. Model ในพื้นที่ตำบลศรีสุนทรและตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า นวัตกรรมชุมชนสามารถดำเนินงานตามแนวทางของ M.I.C. Model ซึ่งประกอบด้วยการวิเคราะห์สถานการณ์ การจัดทำข้อมูล การศึกษาบริบท และการวางแผนร่วมกับชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมของชุมชนส่งผลให้เกิดพลังขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ การพัฒนาอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยในรูปแบบ “จิตอาสา สู้งาน นวัตกรรมชุมชน” มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการ และส่งผลให้สามารถสร้างนวัตกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อถ่ายทอดความรู้และพัฒนาศูนย์การเรียนรู้แพทย์แผนไทยโดยชุมชน ช่วยให้เกิดการจัดทำธรรมนูญการดำเนินงาน และสามารถประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับแนวคิดการจัดการสมัยใหม่ได้อย่างเหมาะสม ขณะเดียวกัน ศูนย์การเรียนรู้ดังกล่าวยังมีบทบาทในการส่งเสริมอาชีพ สร้างรายได้ และยกระดับเศรษฐกิจฐานราก โดยใช้ทรัพยากรในชุมชน เช่น สมุนไพรและบริการแพทย์แผนไทย การพัฒนาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยรวมแล้ว แนวทาง M.I.C. Model และการส่งเสริมอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนานวัตกรรมสังคมและขับเคลื่อนชุมชนอย่างยั่งยืนในทุกมิติ

คำสำคัญ: นวัตกรรมสังคม อัตลักษณ์ M.I.C.โมเดล

Abstract

This study aimed to develop the potential of social innovators through the identity-based innovation of Phuket Rajabhat University by applying the M.I.C. Model in Srisoonthorn and Choeng Thale Subdistricts, Thalung District, Phuket Province. The findings revealed that community innovators were able to implement the M.I.C. Model effectively, which includes situational analysis, community data collection, contextual study, and participatory planning. Community engagement proved to be a key mechanism for sustainable local development.

The development of the university's identity—"Volunteer Spirit, Diligence, Community Innovation"—played a crucial role in enhancing internal motivation and encouraging the creation of community-based innovations. Workshops enabled knowledge exchange and reflection, leading to the development of Thai traditional medicine learning centers managed by the community. These centers operated under community-led agreements and integrated local wisdom with modern management approaches. In terms of career development, the centers also functioned as platforms for promoting local occupations and increasing income by utilizing available resources such as herbs and traditional healing knowledge. This aligns with the principles of the sufficiency economy and sustainable development, which emphasize the use of social and cultural capital. In conclusion, the integration of the M.I.C. Model and university identity-based innovation effectively enhanced the capacity of social innovators and contributed to sustainable community development in cultural, social, and economic dimensions.

Keywords: Social Innovator, Identity, M.I.C. Model

1. บทนำ

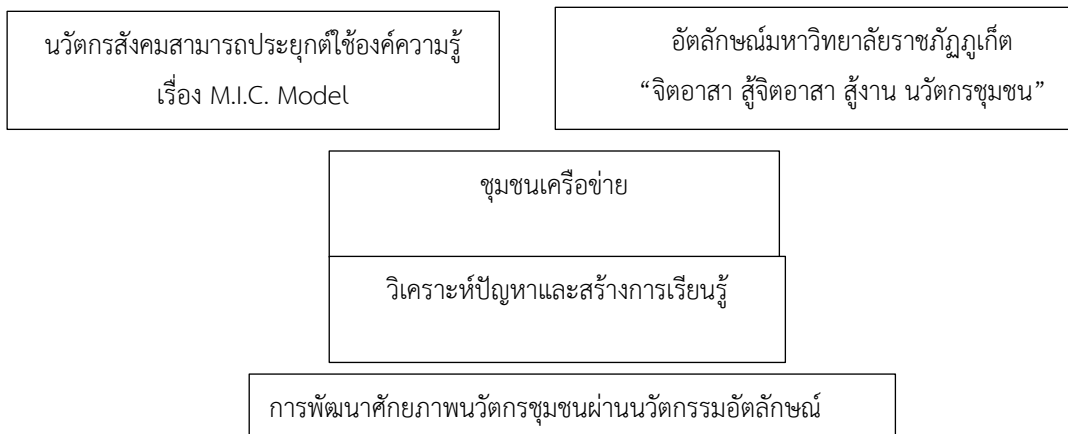
ในศตวรรษที่ 21 การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ได้ส่งผลต่อการพัฒนาทุนมนุษย์อย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะในด้านการศึกษาและการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสร้างพลเมืองที่มีความสามารถในการปรับตัว เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และสามารถคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่เพื่อสังคม (สุพัตรา วาณิชยกุล, 2562) แนวคิดเรื่อง "นวัตกรรมสังคม" (Social Innovator) จึงกลายเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนานักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะในบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏซึ่งมีพันธกิจเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ได้ตระหนักถึงบทบาทในการผลิตบัณฑิตที่ไม่เพียงแต่มีความรู้ทางวิชาการ แต่ยังมีคุณลักษณะเฉพาะที่แสดงออกถึง "อัตลักษณ์มหาวิทยาลัย" อันเป็นรากฐานทางวัฒนธรรม ท้องถิ่น และจิตสำนึกเพื่อสังคม จึงได้พัฒนาแนวทางการสร้าง "นวัตกรรมอัตลักษณ์" โดยมุ่งหวังให้บัณฑิตมีความเป็นนวัตกรรมสังคมที่สามารถสร้างคุณค่าให้กับชุมชนในรูปแบบที่เป็นรูปธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2564) ภายใต้บริบทนี้ การพัฒนาโมเดล M.I.C. ซึ่งย่อมาจาก *Mindset* (กรอบคิด), *Innovation Skill* (ทักษะนวัตกรรม), และ *Community Engagement* (การมีส่วนร่วมกับชุมชน) จึงเป็นกลไกเชิงกลยุทธ์ที่เชื่อมโยงการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2563) โดยเฉพาะในยุคที่การเรียนรู้อย่างลึกซึ้งผ่านการปฏิบัติจริง (Experiential Learning) และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) ได้กลายเป็นกระแสหลักในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในอนาคต (Kolb, 1984; UNESCO, 2021) แนวทางการพัฒนาศักยภาพนวัตกรรมสังคมผ่าน M.I.C. โมเดล ยังสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โดยเฉพาะเป้าหมายที่ 4 และ 11 ซึ่งมุ่งเน้นการสร้างการศึกษาเพื่อความเท่าเทียม และการพัฒนาเมืองและชุมชนอย่างยั่งยืน ผ่านกลไกของการสร้างนวัตกรรมเพื่อชุมชน (UNDP, 2020) การศึกษาและวิจัยในครั้งนี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการยืนยันถึงศักยภาพของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ในการเป็นศูนย์กลางของการพัฒนานวัตกรรมสังคม โดยใช้ "นวัตกรรมอัตลักษณ์" เป็นเครื่องมือหลัก ดังนั้น งานวิจัยเรื่อง "การพัฒนาศักยภาพนวัตกรรมสังคมผ่านนวัตกรรมอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ตามแนวทาง M.I.C. โมเดล" จึงมีเป้าหมายเพื่อศึกษาและพัฒนาแนวทางในการสร้างศักยภาพนักศึกษาให้สามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างสร้างสรรค์และยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. พัฒนานวัตกรรมสังคมสามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้เรื่อง M.I.C. Model วิเคราะห์สถานการณ์ชุมชน จัดทำข้อมูลชุมชน การศึกษาบริบทชุมชน และวางแผนการดำเนินงานร่วมกับชุมชน
2. พัฒนาอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต เพื่อศักยภาพนวัตกรรมสังคม

3. กรอบแนวคิด

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการในตำบลศรีสุนทร และตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 10 ราย ใช้หลักการวิเคราะห์บริบทพื้นที่ ให้มี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ ชุมชนอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ให้บริการแพทย์แผนไทย ตลอดจนการออกแบบผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์ ท้องถิ่น โดยนวัตกรรมชุมชนตำบลศรีสุนทร และตำบลเชิงทะเล และอาจารย์ที่ปรึกษามหาวิทยาลัย ด้วยการใช้ นวัตกรรมสังคมสามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ เรื่อง M.I.C. Model [4] ใช้วิธีการเก็บข้อมูล จากการลงพื้นที่จริง สัมภาษณ์คนตาม การสังเกตสถานการณ์ การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบกึ่งโครงสร้าง การสนทนากลุ่ม (focus group) จัดประชุมแบบมีส่วนร่วม ให้เข้าการบริหารจัดการการ กับผู้แทนประชาสังคม และหรืออภิปรายกลุ่มจากนั้นใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดด้วยการวิเคราะห์ เนื้อหา (content analysis) เป็นการนำข้อมูล เอกสาร มาวิเคราะห์พรรณนาและอธิบายปรากฏการณ์ที่ เกิดขึ้นจากการสัมภาษณ์เชิง ลึก การอภิปรายกลุ่ม จากผู้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลสำคัญโดย วิเคราะห์ปัญหา เสริมสร้างการเรียนรู้สร้างศักยภาพชุมชนในการ จัดการศูนย์การเรียนรู้ให้บริการแพทย์แผนไทย รวมถึงการจัดทำผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมสุขภาพคนในท้องถิ่น

5. ผลการวิจัย

1. จากการศึกษาพบว่า นวัตกรรมชุมชนดำเนินการในตำบลศรีสุนทร และตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต สามารถ ประยุกต์ใช้องค์ความรู้เรื่อง M.I.C. Model วิเคราะห์สถานการณ์ชุมชน จัดทำข้อมูลชุมชน การศึกษาบริบทชุมชน และวางแผนการ ดำเนินงานร่วมกับชุมชน

วิศวกรสังคม ผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

เครื่องมือฟ้าประทานสิ่งที่พบเห็นทั้ง 2 พื้นที่

- สมุดไผ่รอบแห้ง
- ผู้สูงอายุ
- สวนสมุนไพร
- โต๊ะเกี่ยวกับการเดิน
- พื้นที่คืบแคบ
- ดินดินเปิด

ตารางที่ 1 เครื่องมือนาฬิกาชีวิตของแพทย์แผนไทยรพสต.ศรีสุนทร

01:00	พี่เบิร์ท	นอนพักผ่อน
02:00	พี่เบิร์ท	นอนพักผ่อน
03:00	พี่เบิร์ท	นอนพักผ่อน
04:00	พี่เบิร์ท	นอนพักผ่อน
05:00	พี่เบิร์ท	นอนพักผ่อน
06:00	พี่เบิร์ท	นอนพักผ่อน
07:00	พี่เบิร์ท	ตื่นนอน
08:00	พี่เบิร์ท	เช้างานที่ รพสต.ศรีสุนทร
09:00	พี่เบิร์ท	ทำงาน
10:00	พี่เบิร์ท	ทำงาน
11:00	พี่เบิร์ท	ทำงาน
12:00	พี่เบิร์ท	ทำงาน
13:00	พี่เบิร์ท	พักเที่ยง
14:00	พี่เบิร์ท	เช้างานช่วงบ่าย
15:00	พี่เบิร์ท	เช้างานช่วงบ่าย
16:00	พี่เบิร์ท	เช้างานช่วงบ่าย
17:00	พี่เบิร์ท	เลิกงาน
18:00	พี่เบิร์ท	รับงานนัดพิเศษ
19:00	พี่เบิร์ท	รับงานนัดพิเศษ
20:00	พี่เบิร์ท	รับงานนัดพิเศษ
21:00	พี่เบิร์ท	รับประทานอาหารมื้อค่ำ
22:00	พี่เบิร์ท	เข้านอน
23:00	พี่เบิร์ท	นอน
24:00	พี่เบิร์ท	นอน

ตารางที่ 2 เครื่องมือนาฬิกาชีวิตของแพทย์แผนไทยรพสต.เชิงทะเล

01:00	พี่ติลา	นอนพักผ่อน
02:00	พี่ติลา	นอนพักผ่อน
03:00	พี่ติลา	นอนพักผ่อน
04:00	พี่ติลา	นอนพักผ่อน
05:00	พี่ติลา	นอนพักผ่อน
06:00	พี่ติลา	ตื่นส่งลูกไปโรงเรียน
07:00	พี่ติลา	เช้างานที่ รพสต.เชิงทะเล
08:00	พี่ติลา	ทำงาน
09:00	พี่ติลา	ทำงาน
10:00	พี่ติลา	ทำงาน
11:00	พี่ติลา	ทำงาน
12:00	พี่ติลา	พักเที่ยง
13:00	พี่ติลา	เช้างานช่วงบ่าย
14:00	พี่ติลา	เช้างานช่วงบ่าย
15:00	พี่ติลา	รับลูกที่โรงเรียน
16:00	พี่ติลา	เลิกงาน

17:00	พิธีลา	รับงานนัดพิเศษ
18:00	พิธีลา	รับงานนัดพิเศษ
19:00	พิธีลา	รับประทานอาหารมื้อค่ำ
20:00	พิธีลา	เข้านอน
21:00	พิธีลา	นอน
22:00	พิธีลา	นอน
23:00	พิธีลา	นอน
24:00	พิธีลา	นอน

ตารางที่ 3 Timeline กระบวนการรพส.แพทย์แผนไทยเชิงทะเล

พ.ศ.2500 - 2520	การก่อตั้งและเริ่มต้นบริการสาธารณสุข
พ.ศ.2561 - ปัจจุบัน	ได้รับการคัดเลือกเป็น “พื้นที่ต้นแบบดีเด่นแห่งชาติด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก” ระดับประเทศ จากกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
2568ปัจจุบัน	จำนวนผู้ป่วย ต้องการบำบัด การบำบัดด้วยโรคการเดินเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 4 Timeline กระบวนการรพส.แพทย์แผนไทยศรีสุนทร

พ.ศ.2555	เริ่มให้บริการแพทย์แผนไทย ที่ รพส. ศรีสุนทร
พ.ศ.2566 - ปัจจุบัน	รพ.ส.ศรีสุนทร ได้รับคัดเลือกเป็น “พื้นที่ต้นแบบดีเด่นแห่งชาติ ด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

M.I.C พื้นที่ รพส.ศรีสุนทรสุขเท่าดินเบ็ดรีเล็ก

ขั้นตอนการทำ M.I.C

วัสดุอุปกรณ์

- ลูกตีนเป็ดตากแห้ง
- แผ่นไม้หรือพิมพ์ไม้
- ฝาขวดน้ำหรือขวดพลาสติก

ขั้นตอนการเตรียม

- นำลูกตีนเป็ดตากแห้ง ฝาแบ่งครึ่งลูกให้มีขนาดเท่าๆกัน
- การหลอมละลายฝาพลาสติก นำฝาขวดน้ำไปละลายด้วยความร้อน
- ขั้นตอนการประกอบลูกตีนเป็ด นำฝาขวดน้ำที่หลอมละลายแล้วไปสร้างเป็นฐานไปวางบนแม่พิมพ์และนำลูกตีนเป็ดที่ตาก

แห้งเสร็จแล้ว วางประกอบเพื่อเป็นตัวขึ้นงาน

ประโยชน์ของ M.I.C.

การนวดเท้าด้วยลูกตีนเป็ด (หรือลูกตีนเป็ดน้ำ) เป็นวิธีพื้นบ้านที่ใช้กันมาอย่างยาวนาน โดยมีประโยชน์หลายประการ เช่น

1. กระตุ้นระบบไหลเวียนโลหิต – การกดจุดจากพื้นผิวของลูกตีนเป็ดช่วยให้เลือดไหลเวียนดีขึ้น ลดอาการเท้าชา หรืออาการเหน็บชา
2. ช่วยผ่อนคลายและลดความเครียด – การนวดเท้าช่วยให้รู้สึกผ่อนคลาย ลดความเครียดและความเมื่อยล้าจากการเดินหรือยืนเป็นเวลานาน
3. บรรเทาอาการปวดเมื่อย – การนวดช่วยคลายกล้ามเนื้อ ลดอาการปวดเมื่อยบริเวณฝ่าเท้าและขา

4. กระตุ้นการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกาย – ฝ่าเท้ามีจุดสะท้อนที่เชื่อมโยงกับอวัยวะสำคัญ การกดจุดด้วยลูกตีนเป็ดอาจช่วยกระตุ้นการทำงานของระบบต่าง ๆ เช่น ระบบย่อยอาหาร ระบบประสาท และระบบไหลเวียนโลหิต

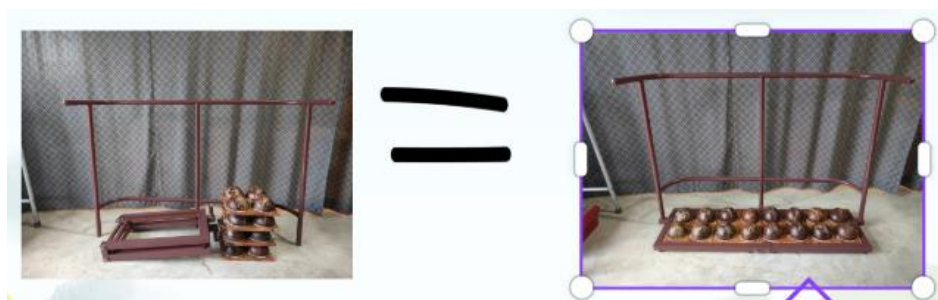
5. ช่วยจัดสารพิษ – การนวดช่วยให้ร่างกายขับของเสียผ่านระบบไหลเวียนโลหิตและน้ำเหลืองได้ดีขึ้น

วิธีการใช้งาน

- 1.เหยียบเต็มอุ้งเท้าและปลายเท้า
- 2.เหยียบเต็มข้างเท้าด้านในอุ้งเท้าและปลายเท้า
- 3.เหยียบเต็มข้างด้านนอกอุ้งเท้าและปลายเท้า

รูปที่ 1 M.I.C model ฟืนที่ รพสต.เชิงทะเลลานกะลาสร้างเส้น

รูปที่ 2 M.I.C model ลานกะลาสร้างเส้นพับเก็บ

รูปที่ 3 M.i.c model ลานกะลาสร้างเส้น (วิธีพับเก็บ)

วิศวกรสังคม ผู้สูงอายุ

ธรรมชาติบำบัด ลานนวดเท้าจากวัสดุธรรมชาติ สำหรับผู้สูงอายุโดยใช้กระบวนการวิศวกรสังคม (Social Engineering Process) เป็นการนำแนวคิดของการดูแลสุขภาพและการให้ความสำคัญกับสุขภาพจิตของผู้สูงอายุ ผ่านการออกแบบระบบการนวดเท้าที่สามารถตอบโจทย์ความต้องการด้านร่างกายและจิตใจได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้กระบวนการวิศวกรสังคมเพื่อให้การนวดเท้าเป็นเครื่องมือที่สามารถสร้างการปรับปรุงในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุได้

ประโยชน์ของเครื่องมือ M.I.C

1. กระตุ้นระบบไหลเวียนโลหิตพื้นผิวของกล้ามเนื้อที่มีความโค้งและแข็งช่วยกระตุ้นจุดสะท้อนต่าง ๆ บนฝ่าเท้า ทำให้เลือดไหลเวียนดีขึ้น ลดอาการเท้าชา และบรรเทาอาการเมื่อยล้า
2. ช่วยผ่อนคลายกล้ามเนื้อจากการล้าเท้าบนกล้ามเนื้อช่วยคลายกล้ามเนื้อ ลดอาการตึงเครียดในบริเวณเท้า ขา และสะโพก โดยเฉพาะผู้ที่ต้องยืนนานหรือเดินเยอะ
3. กระตุ้นจุดสะท้อนเท้า (Reflexology)บนฝ่าเท้ามีจุดสะท้อนที่เชื่อมโยงกับอวัยวะภายใน การนวดเท้าด้วยกล้ามเนื้อช่วยกระตุ้นการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ เช่น ระบบย่อยอาหาร ตับ ไต และหัวใจ
4. ลดอาการปวดและบวมของเท้าเหมาะสำหรับผู้ที่มีอาการเท้าบวม ปวดฝ่าเท้า หรือเป็นรองช้ำ (Plantar Fasciitis) การนวดช่วยให้เส้นเอ็นและกล้ามเนื้อเท้าคลายตัว ลดอาการเจ็บปวด
5. ส่งเสริมสุขภาพเท้าและป้องกันโรคเท้าช่วยจัดเซลล์ผิวที่ตายแล้ว ลดการสะสมของเชื้อรา และช่วยให้ฝ่าเท้านุ่มขึ้น
6. ทำให้รู้สึกสดชื่นและผ่อนคลายจิตใจการนวดเท้าไม่เพียงช่วยร่างกายแต่ยังช่วยให้จิตใจสงบ ลดความเครียด และทำให้ร่างกายรู้สึกสดชื่นขึ้น

9 ท่ามาตรฐาน นวดบำบัดฝ่าเท้าเพื่อสุขภาพ

1. ยืนกึ่งกลางฝ่าเท้าทั้งสองข้างช่วยกระตุ้นระบบไต, ต่อมหมวกไต, ศูนย์รวมประสาทช่องท้องถุงน้ำดีตับ, ตับอ่อน, กระเพาะอาหาร, ปอด, ไหล่
2. ยืนเอียงฝ่าเท้าทั้งสองข้างช่วยกระตุ้นระบบกล้ามเนื้อขา, ปอดและหลอดปอด, ต่อมไทรอยด์, ต่อมพาราไทรอยด์, ต่อมหมวกไต
3. ยืนเขย่งปลายนิ้วทั้งสองข้างช่วยกระตุ้นระบบไขสันหลัง, จมูก, ต่อมใต้สมอง, ประสาทส่วนหน้า, สมอง ส่วนหน้าสมองน้อยกระดูกสันหลัง ส่วนคอ หู ตา ท่อนม
4. ยืนส้นเท้าทั้งสองข้างช่วยระบบรังไข่, อัณฑะ ไส้ติ่ง, กระดูก กับกระดูกสันหลังได้กระเบาเหน็บ ลำไส้ใหญ่ลำไส้เล็กกระเพาะปัสสาวะ ทวารหนัก
5. ยืนปลายเท้าลงข้างช่วยระบบสมองส่วนหน้า, สมองน้อยกล้ามเนื้อขา, ปอดและหลอดลมปอดท่อนม, ต่อมไทรอยด์, หู, ตา, จมูก, คอ, กระดูกสันหลังส่วนคอ/ก้านคอ
6. ยืนให้ข้างฝ่าเท้าชิดช่วยระบบตับอ่อน, ลำไส้เล็กส่วนบนกระเพาะอาหาร, ศูนย์รวมประสาทช่องท้อง
7. ยืนกลางฝ่าเท้าข้างเดียว และใช้ข้างเท้ากดบริเวณหลังเท้าช่วยกระตุ้นการทำงานของคอกแซน, ซีโรน, เต้านม, ม้าม, หัวใจ, ตับ
8. ยืนกลางฝ่าเท้าข้างเดียว และใช้ส้นเท้ากดบริเวณกึ่งกลางหลังเท้าช่วยต่อมน้ำเหลืองบริเวณท้อง, เชิงกราน, ขาหนีบ, ไต, ต่อมหมวกไต
9. ยืนกลางฝ่าเท้าข้างเดียว และใช้ส้นเท้ากดบริเวณปลายหลังเท้าช่วยกระตุ้นการทำงานของต่อมน้ำเหลือง ร่างกายอ่อนบน, ท่อน้ำเหลือง ใบหน้า, ฟัน, ไหล่, กระดูกสันหลัง

จากตารางจะเห็นได้ว่า นวัตกรรมชุมชนดำเนินการในตำบลศรีสุนทร และตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้เรื่อง M.I.C. Model วิเคราะห์สถานการณ์ชุมชน จัดทำข้อมูลชุมชน การศึกษาบริบทชุมชน และวางแผนการดำเนินงานร่วมกับชุมชน

2. การพัฒนาอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต เพื่อศักยภาพนวัตกรรมสังคม

2.1 พัฒนานวัตกรรมสังคมให้เป็นตามอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต “จิตอาสา สู่อัจฉริยะ สู่งาน นวัตกรรมชุมชน” และถ่ายทอดนวัตกรรมการจัดการชุมชนอย่างยั่งยืนผ่านกิจกรรม ประชุมเชิงปฏิบัติทบทวนและสรุปการพัฒนาและถ่ายทอดนวัตกรรมโดยนวัตกรรมสังคมโดยชุมชนอย่างยั่งยืน ชุมชนได้รับการทบทวนและสรุปการพัฒนาและถ่ายทอดนวัตกรรมการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่าง ยั่งยืน ผ่านกิจกรรม ประชุมเชิงปฏิบัติการทบทวนและสรุปพัฒนาแผนการจัดการศูนย์การเรียนรู้ให้บริการแพทย์แผนไทย โดยชุมชน กำหนดธรรมนูญการจัดการศูนย์การเรียนรู้ให้บริการแพทย์แผนไทย โดยชุมชนอย่างยั่งยืน กิจกรรมประชุมเชิง

ปฏิบัติการสรุปและพัฒนา การจัดการศูนย์การเรียนรู้ให้บริการแพทย์แผนไทย ให้มีความพร้อมรองรับการเรียนรู้ให้บริการแพทย์แผนไทย

2.2 การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้จากการจัดการศูนย์การเรียนรู้ให้บริการแพทย์แผนไทยในท้องถิ่น ผ่านกิจกรรม ประชุมเชิงปฏิบัติการทบทวน สรุปการพัฒนาและส่งเสริมการจัดการศูนย์การเรียนรู้ให้บริการแพทย์แผนไทย ชุมชนได้รับการพัฒนาและถ่ายทอดการจัดการศูนย์การเรียนรู้ให้บริการแพทย์แผนไทย กิจกรรมการพัฒนาและถ่ายทอดการส่งเสริม การจัดการศูนย์การเรียนรู้ให้บริการแพทย์แผนไทย ผ่าน จากทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน

6. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง การพัฒนาศักยภาพนวัตกรรมสังคมผ่านนวัตกรรมอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ตามแนวทาง M.I.C.โมเดล พื้นที่ในตำบลศรีสุนทร และตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ทำให้นวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ตัดสินใจพัฒนานวัตกรรม และนำไปวางแผนปรับปรุง ธุรกิจให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. สรุป

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานของนวัตกรรมชุมชนในตำบลศรีสุนทรและตำบลเชิงทะเล จังหวัดภูเก็ต มีความสอดคล้องกับแนวทางของ M.I.C. Model ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์สถานการณ์ การจัดทำข้อมูล การศึกษาบริบท และการวางแผนร่วมกับชุมชน ทั้งนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของคณาจารย์และนักวิชาการที่เห็นว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการสร้างพลังขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (Wenger, 1998; Pretty, 2003) นอกจากนี้ การพัฒนาอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตภายใต้คำขวัญ “จิตอาสา สู้งาน นวัตกรรมชุมชน” ช่วยผลักดันให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีแรงจูงใจภายในในการลงมือปฏิบัติจริง และสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ตอบสนองต่อบริบทของชุมชน อัตลักษณ์นี้จึงไม่ใช่เพียงสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย แต่ยังเป็นกลไกสำคัญที่เสริมสร้างคุณลักษณะของนวัตกรรมอย่างมีพลัง (คมสันต์ สิ้นสุวรรณ, 2563) การจัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และสรุปบทเรียนจากการจัดการศูนย์การเรียนรู้บริการแพทย์แผนไทย ส่งผลให้ชุมชนสามารถสร้างธรรมาภิบาลในการดำเนินงานศูนย์ฯ อย่างยั่งยืน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ท้องถิ่น (Local Wisdom) ร่วมกับแนวคิดการจัดการยุคใหม่ ซึ่งตรงกับแนวทางของพานิช (2562) ที่เสนอว่า การจัดการความรู้ในชุมชนต้องเกิดจากการปฏิบัติจริง และเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมและทรัพยากรของท้องถิ่น ในด้านการส่งเสริมอาชีพ พบว่า การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ฯ ได้กลายเป็นศูนย์กลางในการยกระดับเศรษฐกิจฐานรากของชุมชน โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่น เช่น สมุนไพร ภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้าน และบริการชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่เน้นการใช้ทุนทางสังคมและทุนวัฒนธรรม (UNDP, 2016; อธิภัทร ประยูรสิทธิ, 2561) กล่าวโดยสรุป ผลการวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนานวัตกรรมสังคมตามแนวทาง M.I.C. Model ร่วมกับการส่งเสริมอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนชุมชนอย่างยั่งยืน ทั้งในด้านวัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ

เอกสารอ้างอิง

- [1] คณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2563). *แผนพัฒนาการอุดมศึกษา ฉบับที่ 13*.
- [2] คมสันต์ สิ้นสุวรรณ. (2563). การพัฒนานวัตกรรมชุมชนในยุคดิจิทัล. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- [3] อธิภัทร ประยูรสิทธิ. (2561). ทุนวัฒนธรรมกับการพัฒนาท้องถิ่น. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [4] พานิช, ว. (2562). การจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในชุมชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- [5] สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2564). *รายงานการส่งเสริมอัตลักษณ์มหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น*.

- [6] สุพัตรา วาณิชยกุล. (2562). *การศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [7] Kolb, D. A. (1984). *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*. Prentice-Hall.
- [8] Pretty, J. (2003). Social capital and the collective management of resources. *Science*, 302(5652), 1912-1914.
- [9] UNDP. (2016). *Human Development Report: Human Development for Everyone*. New York: United Nations Development Programme.
- [10] UNDP. (2020). *The Sustainable Development Goals Report*.
- [11] UNESCO. (2021). *Futures of Education: Learning to Become*.
- [12] Wenger, E. (1998). *Communities of Practice: Learning, Meaning, and Identity*. Cambridge University Press.